

ناوردهای هول

با تکیه بر اشعار مهدی اخوان ثالث، سیاوش کسرایی، محمد رضا شفیعی کدکنی و نیما یوشیج

www.ketab.ir

تالیف:

دکتر اسلام اسلامی کیاسری

سرشناسه	:	اسلامی کیاسری، اسلام، ۱۳۵۲-
عنوان و نام پدیدآور	:	ناوردهای هول: با تکیه بر اشعار مهدی اخوان ثالث، سیاوش کسرای، محمدرضا شفیعی کدکنی و نیما یوشیج / تألیف اسلام اسلامی کیاسری؛ ویراستار عطوفه زمانی کیاسری.
مشخصات نشر	:	گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	:	۲۸۴ ص.
شابک	:	978-622-021290-4
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	شعر حماسی فارسی — تاریخ و نقد
موضوع	:	Epic poetry, Persian -- History and criticism
موضوع	:	-- History and criticismEpic poetry, Persian -- 20th century
موضوع	:	حماسه و حماسه‌سرایی — ایران — قرن ۱۴ — تاریخ و نقد
موضوع	:	*Epic and epic writing -- Iran -- 20th century -- History and criticism
موضوع	:	شعر فارسی — قرن ۱۴ — تاریخ و نقد- شعر حماسی فارسی — قرن ۱۴ — تاریخ و نقد
موضوع	:	Persian poetry -- 20th century -- History and criticism
رده بندی کنگره	:	۱۰۳۰۹/۱۰۳۰۹ فای بوی دی-۵۹۵ PIR- شماره کتابشناسی ملی: ۷۴۰۰۴۳۶

ناوردهای هول

تألیف: اسلام اسلامی کیاسری

صفحه آرا: صبورا نوری کبیر

طراح جلد: فرناز اسلامی

ویراستار: عطوفه زمانی کیاسری

نوبت چاپ: اول-۱۳۹۹

مشخصات ظاهری: ۲۸۴ ص

قطع: وزیری

شمارگان: ۳۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۲-۱۲۹۰-۴

چاپ و نشر: نوروزی-۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

حق چاپ برای نویسنده محفوظ می باشد.

گلستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، پاساژ رضا، کدپستی ۴۹۱۶۶۵۷۳۷۶

entesharatnoruzi

۰۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸-۰۹۱۱۳۷۵۳۴۹۷

www.entesharate-noruzi.com

entesharate.noruzi@gmail.com

فهرست

۱۱	تقدیر و تشکر:
۱۳	مقدمه
۱۵	مروری بر ادبیات و پیشینه کتاب
۱۹	مبانی نظری
۱۹	۱- حماسه
۱۹	۲- معنی لغوی حماسه
۱۹	۳- معنی اصطلاحی حماسه
۲۱	۴- ویژگی های عناصر حماسی
۲۲	۵- حماسه و افسانه
۲۳	۶- حماسه و اسطوره
۲۳	۷- حماسه و تراژدی
۲۴	۸- تاریخچه حماسه گرایی در ایران
۲۴	الف- دوره ظهور و پیدایش
۲۶	۹- آثار حماسی در ایران
۲۶	الف- آثار حماسی پیش از اسلام
۲۶	ب- آثار حماسی پس از اسلام
۲۷	الف- آثار حماسه ملی
۲۷	ب- آثار حماسی دینی
۲۸	پ- آثار حماسی تاریخی
۲۸	حماسه در شعر معاصر
۲۸	حماسه گرایی در شاعران معاصر
۲۹	نوع حماسه در شعر شاعران معاصر

۳۰	مبانی تاریخی
۳۰	زندگی، احوال و آثار مهدی اخوان ثالث
۳۳	زندگی، آثار و احوال محمدرضا شفیعی کدکنی
۳۶	زندگی، آثار و احوال سیاوش کسرایی
۴۱	تحلیل دیدگاه های نظری نویسندگان و صاحب نظران در خصوص هر کدام از شاعران
۴۱	مهدی اخوان ثالث
۶۲	دشمنان ایران از دیدگاه اخوان
۶۴	اخوان و فردوسی
۶۵	پیوند آیین گذران پیش از اسلام و اخوان
۶۷	محمد رضا شفیعی کدکنی
۸۰	سیاوش کسرایی
۱۰۰	نیمایوشیچ
۱۰۴	تجزیه و تحلیل داده ها
۱۰۵	عناصر حماسی و اسطوره های ملی در اشعار مهدی اخوان ثالث
۱۶۹	نتیجه گیری
۱۷۰	عناصر حماسی و اسطوره های ملی در اشعار محمد رضا شفیعی کدکنی
۱۹۴	عناصر حماسی و اسطوره های ملی در اشعار سیاوش کسرایی
۲۳۹	نتیجه گیری
۲۴۰	عناصر حماسی در اشعار نیمایوشیچ
۲۵۷	نتیجه گیری
۲۵۸	مقایسه و تحلیل عناصر حماسی در شعر شاعران
۲۵۸	مقایسه و تحلیل عناصر حماسی با تکیه بر مجموعه اشعار شاعران
۲۵۸	مهدی اخوان ثالث
۲۶۰	محمدرضا شفیعی کدکنی

مقدمه

حماسه پدیده فرهنگی رازناکی است که از کهن ترین دوره حیات انسانی تا عصر آموزه‌های عینی و کندوکاوهای تجربی در ذهن و زبان جامعه نقش بسته است. شاعران خلاق و ژرف‌اندیش ایران از گذشته دور تا کنون با بهره‌جویی از حماسه‌های ملی ایران توانستند جایگاه و پایگاه معتبری به شعر خود ببخشند. در این میان شاهنامه فردوسی از مهم‌ترین سندهای حماسی اقوام ایرانی است. با تأمل در آثار شاعران پیشتاز و بزرگ معاصر در می‌یابیم که آن‌ها نیز با توجه به نیازهای سیاسی و اجتماعی به تجربه‌گری و تدقیق در عناصر حماسی پرداخته و این عناصر را به صورت‌های متفاوت در اشعار خود به کار بردند. این کتاب با روش توصیفی-تحلیلی به نقد و نظر در خصوص عناصر حماسی در شعر چهار شاعر بزرگ و صاحب سبک معاصر، مهدی اخوان ثالث، محمدرضا شفیعی کدکنی، سیاوش کسرایی و نیما یوشیج پرداخته شد که نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که این شاعران مقلدان صرف نیستند و بر اساس نیازهای اجتماعی، سیاسی و فرهنگی نگاه و نظر نوینی دارند.

«در شناختن خصایص نژادها و ملل جهان و چگونگی مدنیت و مجاهدات و رنج‌های ایشان در تکوین تمدن و ملیت، منظومه‌های حماسی و ملی یکی از بهترین وسایل تحقیق است و از این روی بر هر ملتی تحقیق در داستان‌ها و منظومه‌های حماسی خود و یافتن ریشه و بنیاد آن‌ها واجب است» (صفا، ۱۳۹۰، ۱۵) اگرچه در ادب معاصر به سبب آشنایی شاعران و نویسندگان با هنر و ادبیات غرب و فراموشی ریشه‌های فرهنگی خود، و عوامل بسیاری دیگر، حماسه پردازی نوعی ارتجا و گذشته گرایی تلقی می‌شد با این حال شاعران بزرگ معاصر به این پدیده فرهنگی نگاه قابل ملاحظه‌ای داشتند. شاعران پیشتاز معاصر سعی کردند تا مطابق ذوق و ذائقه زبانی هم نسلان خود به بازسازی روایات بر باد رفته بپردازند تا جامعه بتواند با تمنیات و برداشت‌های امروزی، خستگی ملال‌انگیز بی‌عدالتی و ستم‌های روزگار خود را ترمیم بخشد. شاعران بزرگ معاصر دریافته‌اند که می‌توان اندیشه‌های مدرن امروزی خود را با باورهای مقدس گذشته بیامیزند و انگیزه‌های پایداری را برای رهایی و یوایی در ذهن جامعه تزریق نمایند.

در این کتاب سعی شده تا عناصر حماسی ملی به کار رفته در آثار هر کدام از شاعران، پس از استخراج و بررسی نحوه به کار گیری و میزان پیام دهی، با معنا و مفهوم کهن - به ویژه شاهنامه فردوسی - مورد قیاس قرار گیرد. سپس آن چه را که به عنوان نتیجه گیری عاید

نویسنده شده فراخور بضاعت علمی به نوشتار در آمده، بخش پایانی این فصل به تحلیل داده ها و ارایه آمار، نمودار و جدول اختصاص دارد. در این بهره نخست به مقایسه عناصر حماسی در میان مجموعه های اشعار هر کدام از شاعران و در بهره دوم به مقایسه این عناصر در میان شاعران و دریافت میزان بهره مندی هر کدام از شاعران در مقایسه با شاعران دیگر این است. در پایان نگارنده به جمع بندی و نتیجه گیری پرداخته است.

هدف از نوشتار این کتاب بررسی عناصر حماسی در شعر شاعران معاصر که در دوره حیات شاعری خود تحولات سیاسی و اجتماعی را درک نموده و واکنش نشان دادند، است. می خواهیم دریابیم که شاعران مورد نظر چگونه توانستند واقعیت معنوی مملو از تقدس گذشته را در رگه های جامعه مدرن امروزی تزریق نمایند به عبارتی دیگر چگونه شاعران مورد نظر توانستند طینت و طبیعت کلی و رازناک حماسه های ملی را مفهوم و منظوری امروزی بخشند.

این کتاب با روش توصیفی - تحلیلی به نقد و نظر در خصوص عناصر حماسی در شعر چهار شاعر بزرگ و صاحب سبک معاصر مهدی اخوان ثالث، محمدرضا شفیعی کدکنی، سیاوش کسرای و نیما یوشیج پرداخته شد که نتایج این پژوهش نشان می دهد که این شاعران مقلدان صرف نیستند و بر اساس نیازهای اجتماعی، سیاسی و فرهنگی نگاه و نظر نوینی دارند.

جهان یادگار است و ما رفتنی	به گیتی نمائد به جز مردمی
به نام نکو گر بمیرم رو است	مرا نام باید که تن، مرگ راست
کجا شد فریدون و هوشنگ شاه	که بودند با گنج و تخت و کلاه
برفتند و ما را سپردند جای	جهان را چنین است آیین و رای